

((الف))

٤٧٣٤

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد کرمان

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

گروه آموزشی مدیریت

پایان نامه:

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد مدیریت دولتی

عنوان:

بررسی و مقایسه بهره‌وری نیروی
کار بخشهای تعاونی و خصوصی
فعال در صنعت استان کرمان

۹۲۸۱ / ۱۱ / ۲۰

استاد راهنما:

دکتر محسن زاینده رودی

استاد مشاور:

دکتر محمد قزل ایاغ

نگارش:

محمدجواد ابراهیمی فرسنگی

سال تحصیلی:

۱۳۸۰-۸۱

۹۷۴۴۰

تأیید شده است
موسسه تخصصی
موسسه تخصصی

موضوع:

بررسی و مقایسه بهره‌وری نیروی کار بخش‌های تعاونی و خصوصی
فعال در صنعت استان کرمان

توسط: محمد جواد ابراهیمی فرسنگی

پایان نامه:

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

رشته و گرایش: مدیریت دولتی

از این پایان نامه در تاریخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۷ در مقابل هیأت داوران دفاع به عمل آمده و
مورد تصویب قرار گرفت.

اعضای هیأت داوران:

استاد راهنما: جناب آقای دکتر محسن زابنده رودی

استاد مشاور: جناب آقای دکتر محمد قزل ایاغ

داور: جناب آقای دکتر یدا... جوادی

داور: جناب آقای دکتر اسدا... کارنما

سرپرست کمیته تحصیلات تکمیلی

مدیر گروه آموزشی کارشناسی ارشد

دکتر عباس حسن خانی

دکتر محمد حسین منقی

تشکر و قدردانی

با حمد و سپاس از ایزد منان که توفیق انجام این پژوهش را زیر نظر اساتید محترم، آقایان: دکتر محسن زاینده رودی، دکتر محمد قزل ایاغ به بنده ارزانی داشت.

بدینوسیله از زحمات گرانمایه و مساعدتهای بی دریغ این عزیزان که در تمام مراحل تحقیق صمیمانه و با دقت علمی خاص خود، اینجانب را راهنمایی فرمودند، نهایت تشکر و سپاسگزاری می‌نمایم.

همچنین از زحمات کارساز تمامی اساتید و بزرگوارانی که به نوعی در به انجام رسیدن این تحقیق اینجانب را یاری فرموده‌اند و تمامی عزیزانی که در انجام این تحقیق مرا مرهون لطف خود نموده‌اند، قدردانی می‌نمایم.

محمد جواد ابراهیمی فرسنگی

تقدیم به:

روح پاک مادرم.....

که زبان از گفتن مهربانیها و خوبیهایش قاصر است.

پدرم.....

که با سختیهای فراوان شرایط تحصیل را فراهم نمود.

همسرم.....

که با صبر و شکیبایی بی نظیر خود، محیط آرامی را برای تحصیل اینجانب فراهم نمود.

تنها دخترم.....

صفحه	فهرست مطالب	عنوان مطالب
.....		فهرست مطالب
.....		فهرست جداول
.....		فهرست نمودارها
.....		چکیده

فصل اول: بیان مسئله

.....		مقدمه
.....		موضوع تحقیق
.....		فرضیه‌ها
.....		هدف تحقیق
.....		ویژه کردن موضوع
.....		اهمیت تحقیق
.....		تعاریف و واژه‌ها
.....		الف) بهره‌وری
.....		ب) بهره‌وری نیروی کار
.....		ج) ارزش افزوده
.....		خلاصه فصل

فصل دوم: مروری بر ادبیات تحقیق

.....		مقدمه
.....		بررسی سوابق موضوع تحقیق
.....		سابقه بهره‌وری
.....		سابقه بهره‌وری در ایران
.....		مطالعات انجام شده در خصوص بهره‌وری در استان کرمان

صفحه	فهرست مطالب	عنوان
۱۹		بخش تعاونی
۱۹		مقدمه
۱۹		سابقه بخش تعاون
۲۲		بخش تعاونی در ایران
۲۴		سابقه بخش تعاونی در استان کرمان
۲۴		تحقیقات انجام شده در بخش تعاون در استان کرمان
۲۵		مقدمه
۲۶		سابقه بخش خصوصی در ایران
۲۶		سابقه بخش خصوصی در کرمان
۲۹		بررسی وضع فعالیت در گروههای عمده شغلی
۳۴		بررسی پتانسیلها و کارکرد بخشهای تعاونی و خصوصی
۴۵		ب) بررسی آماری بخش خصوصی (صنعتی)
۵۹		محدودیتهای تحقیق
۶۰		خلاصه فصل
فصل سوم: روش تحقیق		
۶۲		مقدمه
۶۳		روش تحقیق
۶۳		جامعه آماری مورد مطالعه
۶۳		نمونه آماری
۶۵		روش جمع آوری اطلاعات و مراحل آن
۶۶		روش آزمون فرضیهها
۶۶		روایی و اعتبار

فصل چهارم: یافته‌های تحقیق

۶۸	مقدمه
۶۸	استخراج اصلاحات از پرسشنامه
۶۹	وضعیت شاغلان کارگاه
۷۱	تحلیل استنباطی داده‌ها
۸۴	هزینه‌های تمام‌شده
۸۴	ارزش تولیدات
۸۵	بهره‌وری نیروی کار
۸۶	تجزیه و تحلیل فرضیات

فصل پنجم: نتیجه‌گیری و پیشنهادات

۹۱	آزمون فرض
		آزمون من‌ویتنی در بررسی توزیعهای ارزش افزوده، بهره‌وری، ارزش تولیدات، هزینه تمام‌شده و ضایعات در دو بخش خصوصی و تعاونی
۹۱	آزمون کولموگروف - اسمیرنوف در بررسی توابع توزیعهای ارزش افزوده بهره‌وری ضایعات ارزش تولیدات و هزینه‌های تمام‌شده در بخش تعاونی و خصوصی
۹۴	نتیجه‌گیری و پیشنهادات
۹۸	نتیجه‌گیری
۱۰۱	پیشنهادات
۱۰۴	پیشنهاد به سایر محققان
۱۰۵	فهرست منابع و مأخذ
۱۰۷	پیوستها

فهرست جداول

شماره جدول	عنوان جدول	صفحه
۱-۲	توزیع سنی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر بر حسب وضع فعالیت	۳۰
۲-۲	میزان فعالیت جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر بر حسب سن	۳۱
۲-۳	توزیع نسبی جمعیت شاغل ۱۰ ساله و بیشتر بر حسب گروههای عمده شغلی	۳۲
۲-۴	وضعیت کلی شرکتهای تعاونی استان کرمان بر حسب رشته فعالیت	۳۵
۳-۵	وضعیت کلی شرکتهای تعاونی استان کرمان بر حسب شهرستانها	۳۶
۲-۶	تعداد کارگاههای صنعتی و شاغلان صنعت	۴۶
۲-۷	سهم شاغلان در زیر بخش صنعت کارگاههای بزرگ صنعتی	۴۶
۲-۸	تعداد شاغلان در فعالیت صنعتی خانوار بر حسب جنس	۴۷
۲-۹	آمار مجوزهای صادره از سال ۱۳۷۷-۱۳۷۱	۴۸
۲-۱۰	آمار مجوزهای صادره تا سال ۱۳۷۷ به تفکیک گروه صنعت	۵۲
۲-۱۱	آمار پروانه بهره‌برداری صادره تا سال ۱۳۷۷ به تفکیک گروه صنعت	۵۵
۴-۱	تعداد شاغلان از لحاظ مدرک تحصیلی	۶۹
۴-۲	شاخصهای مرکزی و پراکندگی بخش خصوصی	۷۲
۴-۳	شاخصهای مرکزی و پراکندگی بخش تعاونی	۷۲
۴-۴	تعداد کارکنان در نمونه آماری در دو بخش تعاونی و خصوصی	۸۷
۴-۵	نتایج آزمون کولموگروف - اسمیرنوف برای مقایسه توزیع دو بخش خصوصی و تعاونی	۸۷
۴-۶	نتایج آزمون من - ویتنی برای مقایسه توزیع دو بخش خصوصی و تعاونی	۸۸
۴-۷	نتایج آزمون من - ویتنی برای مقایسه توزیع دو بخش خصوصی و تعاونی	۸۸
۴-۸	نتایج آزمون من - ویتنی برای مقایسه توزیع بهره‌وری در دو بخش تعاونی و خصوصی	۸۹

۴-۹ نتایج من ویتنی برای مقایسه توزیع بهره‌وری دو بخش خصوصی و تعاونی ۸۹

۴-۱۰ نتایج آزمون کولموگروف - اسمیرنوف برای مقایسه توزیع بهره‌وری دو بخش

خصوصی و تعاونی ۹۰

۴-۱۱ نتایج آزمون کولموگروف - اسمیرنوف برای مقایسه توزیع بهره‌وری دو بخش

خصوصی و تعاونی ۹۰

فهرست نمودارها

شماره نمودار	عنوان نمودار	صفحه
۱-۲	نمودار میزان فعالیت جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استان کرمان بر حسب سن به تفکیک جنس	۳۳
۲-۲	نمودار تعداد تعاونی شهرستانها	۳۷
۲-۳	نمودار تعداد اعضاء تعاونی بر حسب جنس	۳۸
۲-۴	نمودار سرمایه تعاونیها بر حسب شهرستان	۳۹
۲-۵	نمودار درصد تعاونیهای فعال و غیر فعال	۴۰
۲-۶	نمودار تعداد تعاونی بر حسب نوع فعالیت	۴۱
۲-۷	نمودار تعداد اعضاء تعاونی بر حسب جمعیت	۴۲
۲-۸	نمودار سرمایه تعاونیها بر حسب نوع فعالیت	۴۳
۲-۹	نمودار درصد فعالیت تعاونیها بر حسب بخش	۴۴
۲-۱۰	نمودار تعداد جوازهای صادره طی سال ۱۳۷۱-۱۳۷۷	۴۹
۲-۱۱	نمودار اشتغال بر حسب جوازهای صادره طی سال ۱۳۷۱-۱۳۷۷	۵۰
۲-۱۲	نمودار سرمایه بر حسب جوازهای صادره طی سال ۱۳۷۱-۱۳۷۷	۵۱
۲-۱۳	نمودار اشتغال بر حسب نوع فعالیت و مجوزهای صادره تا سال ۱۳۷۷	۵۳
۲-۱۴	نمودار سرمایه ثابت بر حسب نوع فعالیت و مجوزهای صادره تا سال ۱۳۷۷	۵۴
۲-۱۵	نمودار تعداد مجوزهای صادره بر حسب نوع فعالیت تا سال ۱۳۷۷	۵۶
۲-۱۶	نمودار اشتغال بر حسب نوع فعالیت و پروانه بهره برداری صادره تا سال ۱۳۷۷	۵۷
۲-۱۷	نمودار سرمایه ثابت بر حسب نوع فعالیت و پروانه بهره برداری تا سال ۱۳۷۷	۵۸

- ۴-۱ نمودار وضعیت شاغلان از لحاظ مدرک تحصیلی ۷۰
- ۴-۲-۱ هیستوگرام تولیدات و توزیع تولیدات بخش خصوصی ۷۳
- ۴-۲-۲ هیستوگرام تولیدات و توزیع تولیدات بخش تعاونی ۷۳
- ۴-۳-۱ هیستوگرام ارزش افزوده و توزیع ارزش افزوده بخش خصوصی ۷۳
- ۴-۳-۲ هیستوگرام ارزش افزوده و توزیع ارزش افزوده بخش تعاونی ۷۴
- ۴-۴-۱ هیستوگرام هزینه‌های تمام شده و توزیع هزینه‌های تمام شده بخش خصوصی ۷۵
- ۴-۴-۲ هیستوگرام هزینه‌های تمام شده و توزیع هزینه‌های تمام شده بخش تعاونی ۷۵
- ۴-۵-۱ نمودار فراوانی تجمعی هزینه‌های تمام شده در بخش خصوصی ۷۶
- ۴-۵-۲ نمودار فراوانی تجمعی هزینه‌های تمام شده در بخش تعاونی ۷۶
- ۴-۶-۱ هستیوگرام ضایعات و توزیع ضایعات بخش خصوصی ۷۷
- ۴-۶-۲ هستیوگرام ضایعات و توزیع ضایعات بخش تعاونی ۷۷
- ۴-۷-۱ هیستوگرام بهره وری و منحنی توزیع بهره وری بخش خصوصی ۷۸
- ۴-۷-۲ هیستوگرام بهره وری و منحنی توزیع بهره وری بخش تعاونی ۷۸
- ۴-۸ نمودار جعبه‌ای ضایعات بخش خصوصی و تعاونی ۷۹
- ۴-۹ نمودار جعبه‌ای ضایعات بخش خصوصی و تعاونی ۸۰
- ۴-۱۰ نمودار جعبه‌ای هزینه‌های تمام شده بخش خصوصی و تعاونی ۸۱
- ۴-۱۱ نمودار جعبه‌ای تولیدات بخش خصوصی و تعاونی ۸۲
- ۴-۱۲ نمودار جعبه‌ای ارزش افزوده بخش خصوصی و تعاونی ۸۳

چکیده

این پژوهش به منظور بررسی و مقایسه بهروری نیروی کار بخشهای تعاونی خصوصی فعال در صنعت استان کرمان انجام شده و پیرامون آن عواملی که می‌تواند به نوعی بر بهره‌وری تاثیر و باعث افزایش یا کاهش آن گردد مورد بررسی قرار گرفته و با استفاده از توزیع پرسشنامه تنظیمی بین ۲۸ واحد از بخش تعاونی و ۷۱ واحد بخش خصوصی اطلاعات لازم جمع آوری و پس از تجزیه و تحلیل اطلاعات و استفاده از روش محاسبه ارزش افزوده نسبت به سنجش بهره‌وری نیروی کار اقدام و نتایج زیر حاصل گردیده.

۱- با توجه به محاسبه ارزش افزوده در بخش تعاونی و خصوصی میزان بهروری نیروی کار در بخش خصوصی بیشتر از بخش تعاونی می‌باشد و در سطح ۵ درصد بین متوسط بهره‌وری در دو بخش تعاونی و خصوصی اختلاف معنی‌دار وجود دارد. و بهره‌وری نیروی کار در بخش خصوصی بیشتر از بخش تعاونی می‌باشد.

۲- در سطح ۵ درصد بین متوسط ارزش ضایعات در دو بخش تعاونی و خصوصی اختلاف معنی‌دار وجود دارد. و ضایعات در بخش تعاونی کمتر از بخش خصوصی می‌باشد.

۳- در سطح ۵ درصد بین متوسط ارزش تولیدات در دو بخش تعاونی و خصوصی اختلاف معنی‌دار وجود دارد و ارزش تولیدات در بخش خصوصی بیشتر از بخش تعاونی می‌باشد.

۴- در سطح ۵ درصد بین متوسط هزینه تمام شده در دو بخش تعاونی و خصوصی اختلاف معنی‌دار وجود ندارد.

فصل اول

بیان مسئله

حرکت و پویائی هر جامعه در جهت توسعه و پیشرفتهای اقتصادی - اجتماعی - فرهنگی است و این آرزو و آرمان مطلوب مردم آن جامعه می باشد اما جوامع مختلف در برخورد با توسعه و تغییر پذیری با یکدیگر متفاوت هستند بطوریکه ماکیل تودارو در کتاب توسعه اقتصادی در جهان سوم چنین می گوید: هر کشوری در راه توسعه تلاش می کند زیرا توسعه هدفی است که اکثر مردم آن را ضروری می دانند، در حالی که پیشرفت اقتصادی یکی از عوامل مهم توسعه است ولی تنها عامل نیست و دلیل آن این است که توسعه نهایتاً باید علاوه بر جنبه مادی و پولی زندگی مردم سایر جنبه‌ها را نیز در بر گیرد لذا باید به عنوان جریانی چند بعدی که مستلزم تجربه سازمان و تجدید جهت‌گیری مجموعه نظام اقتصادی و اجتماعی کشور است مورد توجه قرار گیرد توسعه علاوه بر بهبود وضع درآمدها و تولید آشکارا متضمن تغییرات بنیادی در ساختمانهای نهادی اجتماعی و اداری و نیز طرز تلقی عامه و در بیشتر موارد و حتی آداب و رسوم و اعتقادات است بالاخره توسعه اگر چه معمولاً بر حسب یک چهارچوب ملی تعیین می شود مع ذالک تحقق وسیع آن می تواند موجب تسریع اصلاحات اساسی در نظام اجتماعی و اقتصادی بین‌المللی شود. بعد از جنگ جهانی دوم و پیوستن کشورهای متعدد به گروه کشورهای تازه از بند استعمار رهیده توسعه به تدریج به مهم‌ترین موضوع پیشروی این کشورها تبدیل شد و دسترسی به توسعه اقتصادی به عنوان هدف اصلی و اساسی مطرح گردید الگوهای متعددی برای رسیدن هر چه سریعتر به رشد و توسعه اقتصادی ارائه شد و هر کشوری بسته به شرایط سیاسی، اقتصادی، اجتماعی خاص خود گم‌شده‌اش را در یکی از آن الگوها یافت و بسوی آن شتافت اما دیری نگذشت که این کشورها دریافتند رسیدن به توسعه اقتصادی آنچنان که در سالهای بعد از جنگ جهانی دوم مطرح بود یک امر ساده و سهلی نیست و رسیدن به آن با موانع عظیم و پیچیده‌ای روبرو می باشد.

بیشتر کشورهای عقب مانده جهان سوم که اثرات شگرف صنعتی در غرب را می دیدند و تجربیات کشورهای نظیر اتحاد جماهیر شوروی (سابق) بعد از انقلاب